

Navazující studium Veřejná správa
NP201Zk Činnost veřejné správy
III. blok konzultací - 9.4.2021

V. konzultace – 2.téma:

**Transparentnost veřejné správy. Ochrana
stanovených druhů informací ve veřejné správě.
Ochrana osobních údajů**

doc.JUDr. Soňa Skulová, Ph.D.

A. Právo na informace ve VS

- jednou z **právních záruk (zákonnosti) ve VS**
  - (viz *system* těchto záruk)
  - řazena *mezi kontrolu ve VS* ale *i samostatně* jako jedna ze záruk
-
- ústavně zaručené **politické právo** - **čl. 17 LZPS**, zejm.:
  - (1) Svoboda projevu a **právo na informace jsou zaručeny**.
  - (5) Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou **povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon**.
- obdobně **právo na informace o stavu ŽP** - **čl. 35 LZPS**
  - (2) *Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.*

Právo na informace ve VS

- **realizace** uvedených základních práv **upravena v**
  - **č. 106/1999 Sb.** - obecná právní úprava poskytování informací
  - **č. 123/1998 Sb.** - informace o životním prostředí
- současně ale také určité **limity práva na informace - čl. 10 LZPS:**
  - (3) *Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.*
  - zejm. kolize práva na informace a jiných práv
  - **proporcionalita** (zachování nejvyšší míry obou)
  - ***princip transparentnosti X princip diskrétnosti***

Právo na informace ve VS - zákon č. 106/1999 Sb.

• základní charakteristika „režimu“ zákona č. 106/1999 Sb.

- žádost o poskytnutí informace - **kdokoli** (*princip otevřenosti VS*)
- písemně i ústně (tomu odpovídá způsob vyřízení)
- informace poskytují **povinné subjekty** (zejména státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a *veřejné instituce*), vztahují-li se informace k jejich působnosti
- **povinnost** poskytnout informaci (v případě již zveřejněné informace možnost na ni odkázat)
- současně ale také **výjimky - omezení** (*utajované okolnosti, ochrana soukromí, obchodní tajemství, v některých případech mlčenlivost apod.*)
- obecné pravidlo = **oddělení informace**, kterou nelze poskytnout
- podrobně upravena **pravidla pro vyřizování** písemné infožádosti (*viz další snímek*)

Právo na informace ve VS - zákon č. 106/1999 Sb.

- **základní charakteristika „režimu“ zákona č. 106/1999 Sb.**

- lhůta 7 dní pro **doplnění žádosti**, je-li třeba
- pokud není infožádost odložena, **poskytnutí do 15 dnů** (lze prodloužit nejvýše o 10 dnů)
- pokud není infožádosti vyhověno (zcela či zčásti) vydáno **rozhodnutí**
- možnost **odvolání** do 15 dnů
- dále možnost obrany prostřednictvím **stížností** do 30 dnů (zejména proti nedodržení lhůty pro poskytnutí informace či proti požadované náhradě)
- Přezkumné řízení - ÚOOÚ (§ 16b)
- informace poskytování **zásadně bezplatně**, ale také lze požadovat **hrazení nákladů** spojených s vyhledáváním a poskytováním informací
- vyhodnocování poskytování informací prostřednictvím **výroční zprávy**, která je každoročně zpracována a zveřejňována povinnými subjekty

Právo na informace ve VS - zákon č. 123/1998 Sb.

- **základní charakteristika „režimu“ zákona č. 123/1998 Sb.**
  - mimo obecného práva na informace také realizace práva na informace o ŽP
  - jde-li to tyto informace, uplatní se úprava v zák. č. 123/1998 Sb. (nerozhoduje označení infožádosti)
  - **obdobný princip** právní úpravy
  - současně ale některé **významné „režimové odlišnosti“**:
    - informace se poskytují **ve lhůtě 30 dnů** (lze prodloužit)
    - po žadateli **nelze požadovat náhradu nákladů** (s výjimkou nákladů spojených s pořízením kopií, technických nosičů dat a odesláním)
    - neupravuje institut stížnosti
    - namísto toho fikce jestliže povinný subjekt ve stanovené lhůtě neposkytl informace či nevydal rozhodnutí, má se za to, že rozhodl informace odepřít = **fikce negativního rozhodnutí**

Otevřená data

- **dvě roviny poskytování informací**
  - *na žádost*
  - *iniciativně - viz zejm. otevřená data (open data)*
- **otevřená data**
  - definice v zákoně č. 106/1999 Sb.:
  - *Otevřenými daty se pro účely tohoto zákona rozumí informace zveřejňované způsobem umožňujícím dálkový přístup v otevřeném a strojově čitelném formátu, jejichž způsob ani účel následného využití není omezen a které jsou evidovány v národním katalogu otevřených dat.*
  - implementace unijního práva
  - národní katalog otevřených dat - <https://data.gov.cz/>

B. Ochrana osobních údajů.

Mezinárodní a evropský základ:

- **OSN** - *Všeobecná deklarace lidských práv (zejm. čl. 12),*
- **Rada Evropy** - *evropská Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (čl. 8), /ČR od r. 1992/.*
  - *Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (CETS No.8) /ČR od r. 2011/*

- **EU - Listina základních práv (čl. 8):**

- Ochrana údajů osobního charakteru*

1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
2. Tyto údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem. Každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu.
3. Na dodržování těchto pravidel dohlíží nezávislý orgán.

ČR - Listina základních práv a svobod:

Čl. 7

- (1) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.
- (2) Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Čl. 10

- (1) Každý občan má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.
- (2) Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.
- (3) Každý má právo ***na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.***

EU: od Směrnice k Nařízení:

- Směrnice 46/95/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

Ze Směrnice vycházel zrušený z.č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

S účinností od 25.května 2018 – směrnice nahrazena

- **Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice č. 95/46/ES („GDPR“, „nařízení“)**

= *právní rámec ochrany osobních údajů platný na celém území EU, který hájí práva jejích občanů proti neoprávněnému zacházení s jejich daty a osobními údaji.*

Přímo závazný právní předpis.

Umožňuje ve více ustanoveních - odchylky pro úpravu členskými státy

Obsahově - kontinuita úpravy, pojmů a požadavků na ochranu osobních údajů.

Základ režimu ochrany osobních údajů

(vedle mezinárodních a ústavních základů):

I. Obecné nařízení - GDPR.

II. („trestněprávní“) **Směrnice** o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány *za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů*, o volném pohybu těchto údajů.

S účinností od 24.4.2019

- III. („adaptační“) **Zákon č.110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů**, který dále upravuje i otázky neupravené GDPR, či **přináší odchylnou vnitrostátní úpravu** (kde jsou k tomu Nařízením členské státy zmocněny).

Založena působnost hlavy druhé zákona a GDPR také *na zpracování os.údatů, která nespádají do oblasti působnosti práva EU* (§ 4).

Zrušen zákon o ochraně osobních údajů (č. 101/2000 Sb..

+ IV. **Změnový zákon** (z.č.111/2019 Sb. - včetně změny z.č. 106/1999 Sb., z. o archivnictví, z. o evidenci obyvatel, z. o kybernetické bezpečnosti, s.ř.s., a d.)

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů

– systematika:

Část první: „Zpracování osobních údajů“

- **Hlava I – Základní ustanovení** (předmět úpravy, působnost zákona, subjekt údajů).
- **Hlava II – Zpracování osobních údajů dle GDPR**
= adaptační část - vůči GDPR: upřesňuje, stanoví odchylky.
- **Hlava III – k Trestněprávní směrnici** = jde o transpozici.
- **Hlava IV – ochrana osobních údajů při zajišťování obranných a bezpečnostních zájmů ČR** (specifické podmínky a omezení – jak předpokládá zejm. čl. 23 GDPR) = opět *adaptační vůči GDPR*.
- **Hlava V – Úřad pro ochranu osobních údajů** („dozorový orgán“).
- **Hlava VI – Přestupky** (vč. speciální úpravy odložení věci - § 65).

Část druhá: Přejícná, zrušovácí a závěrečná ustanovení.

Nařízení

přebírá všechny dosavadní zásady ochrany a zpracování údajů, na nichž unijní systém ochrany osobních údajů stojí. Potvrzuje, že ochrana cestuje přes hranice, současně s osobními údaji.

Posílení práv subjektů údajů (FO). Stejný základ a úroveň v rámci celé EU, včetně usnadnění domoci se nápravy a ochrany (i na úrovni EU).

Posílena odpovědnost správců (subjekty zpracovávající osobní údaje).

Rozsah působnosti úpravy - široký:

- **GDPR** (čl. 2 odst. 1) – vztahuje se na automatizované, poloautomatiz., neautomatiz. zpracování (= údaje jsou nebo budou zařazeny v evidenci).

Výjimka z aplikace - FO při výlučně osobních či domácích činnostech (GDPR - čl. 2 odst.2. písm. c).

Zavádí či posunuje speciální terminologii (subjekt údajů – „SÚ“, osobní údaj, zvláštní kategorie /dříve „citlivý údaj“, správce, zpracovatel, zpracování, evidence, profilování, pseudonymizace, porušení zabezpečení, námitka, stížnost...) - viz zejména čl.4.

Nařízení - zakládá dva komplexní principy,

jež je nutno trvale brát v úvahu, resp. prolínají textem Nařízení:

I. Princip odpovědnosti správce :

Správce odpovídá za dodržení zásad zpracování, které jsou uvedeny v článku 5 odst. 1 Nařízení.

Správce musí být schopen tento soulad doložit.

K dokládání souladu budou mimo jiné sloužit kodexy, osvědčení či certifikace, případně záznamy o činnostech (vede je správce – u SO: pro jednotlivé agendy a činnosti, kde dochází ke zpracování os. údajů).

II. Přístup založený na riziku:

Správce již od počátku záměru, resp. koncipování zpracování osobních údajů musí brát v potaz povahu, rozsah, kontext a účel zpracování a přihlídnout k pravděpodobným rizikům pro práva a svobody fyzických osob a tomu musí přizpůsobit zpracování a také zabezpečení osobních údajů.

Rozlišuje se riziko či vysoké riziko pro práva a svobody fyzické osoby.

Na bázi uvedených principů se uplatňují **konkrétní povinnosti, resp. zásady.**

Zásady zpracování osobních údajů (čl.5):

- **Zákonnost, korektnost**
- **Transparentnost** vůči SÚ (= respektovat oznámený účel zpracování),
- **Přesnost** zpracovávaných údajů = nelze vědomě nepřesné + povinnost aktualizace, vymazání, včetně event. práva být zapomenut, opravy.
- „Integrita a důvěrnost“ zpracování a systémů.
= *zajištění bezpečnosti dat*, ochrana před neoprávněným a nezákonným zpracováním), + **prevence** (*opatrnost, uvážlivost*) (písm. čl. 5 písm. f) + zejm. čl. 32),

Ad „Zákonnost zpracování“ (čl. 6)

= povinnost mít vždy alespoň jeden legitimní účel, respektování účelu, minimalizace ve vztahu k účelu a jeho trvání.

Legitimní účely zpracování os. údajů:

- - souhlas subjektu údajů,
  - - nezbytné pro splnění smlouvy,
  - - nezbytné pro splnění právní povinnosti správce,
  - - nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů s.ú. či jiné FO,
  - - nezbytné pro účely oprávněných zájmů správce nebo 3. strany (s vyvážením zájmů či základních práv SÚ),
  - nezbytné pro úkoly ve veřejném zájmu nebo pro výkon veřejné moci jímž je správce pověřen (musí mít právní základ, může být konkretizováno – typicky ve zvl. předpisech + úprava přiměřená sledovaném u legitimnímu cíli).
- + **stanoveny podmínky** event. využití pro jiný než pro účel, než pro který byly shromážděny.

Práva subjektů údajů (čl. 12 – 22 Nařízení)

- právo *na přístup k osobním údajům*,
- právo *na opravu, resp. doplnění*,
- právo *na výmaz („být zapomenut“)*,
- právo *na omezení zpracování*,
- právo *na přenositelnost údajů*,
- právo *vznést námitku*,
- právo *nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, včetně profilování*.

+ Právo na právní ochranu:

- právo na stížnost, - na soudní ochranu vůči Úřadu a vůči správci nebo zpracovateli, - na zastupování, - na náhradu újmy.

- právo *na to být informován o zpracování osobních údajů*,

„Nové“ povinnosti při zpracování osobních údajů

(oproti zrušenému zákonu o ochraně osobních údajů) :

- liší se dle správce či zpracovatele, dle druhu – rizikovosti zpracování, resp. dle míry ohrožení os. údajů (viz principy „odpovědného správce“ a „přístupu založeného na riziku“).

Povinnost za stanovených podmínek :

- **vést** záznamy o činnostech zpracování osobních údajů
- **provádět** posuzování vlivu zpracování na ochranu osobních údajů
- Event. vyžádat si předchozí konzultaci u dozorového úřadu – ÚOOÚ.

- Ohlásit případ porušení zabezpečení osobních údajů Úřadu
- Oznámit případ porušení zpracování osobních údajů subjektu údajů.

+ Institucionální :

Ustavit ***pověřence pro ochranu osobních údajů*** a vytvořit podmínky pro jeho činnost (čl. 37 – 39).

– **vždy u orgánu veřejné moci a veřejného subjektu** (+ dle § 14 z.č. 110/2019 Sb. - orgány zřízené zákonem, které plní zákonem stanovené úkoly ve veřejném zájmu).

Úřad pro ochranu osobních údajů

Dozorový orgán – nezávislý. Je *ústředním správním úřadem* pro oblast ochrany osobních údajů.

Hlavní úkoly: *monitorovat a vymáhat* uplatňování obecného nařízení a dalších předpisů upravujících některé otázky ochrany osobních údajů, tedy *působit jako dozorový úřad*, a *zvyšovat povědomí* veřejnosti o ochraně osobních údajů.

- **Konzultační činnost** – skupinám správců, i jednotlivým, i subjektům údajů. + zobecňuje, zveřejňuje na svých stránkách.
- **Kontrolní činnost** - oprávnění kontrolujících - dle *kontrolního řádu* (z.č. 255/2012 Sb.) - kontrolní *protokol*, *námítky* k předsedovi Úřadu).
- **Sankce** (projednávání přestupků), **opatření k nápravě**.

Dosavadní bohatá metodická a „osvětová“ činnost – www.uoou.cz

Z.č.110/2019 Sb. omezuje ukládání trestů („*Úřad...upustí od potrestání*“) u správců a zpracovatelů, kterými jsou orgány veřejné moci a veřejné subjekty.

Oproti Nařízení – limitována max. výše pokut za přestupky (odstupňováno – do 1 000 000, 5 000 000, 10 000 000 Kč).

Zřízen „**Evropský sbor pro ochranu osobních údajů**“.